

Biuletyn LST

Nr 1(5)
2019

Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy Rok założenia 2015 www.lst-lublin.org.pl

Drodzy Członkowie, Sympatycy Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy!

Zbliża się 30 września – dzień, w którym tłumacze na całym świecie obchodzą swoje święto. Jest to doskonała okazja, by bliżej przyjrzeć się aspektom pracy tłumaczy i zwrócić uwagę na istotną rolę tłumaczy we współczesnym świecie. Wraz z dynamicznym postępowaniem cywilizacyjnym istotnie wzrasta znaczenie pracy tłumacza jako pośrednika ułatwiającego kontakty w każdej sferze życia, ale też staje się bardziej wymagająca w zakresie kompetencji i cech osobowościowych. Oprócz wysokich kompetencji językowych dobry tłumacz powinien cechować się wszechstronną wiedzą ogólną i specjalistyczną, odpornością na stres, nieprzeciętną umiejętnością koncentracji uwagi, erudycją itd., zatem konieczne jest ciągłe doskonalenie się i praca nad sobą, aby sprostać wysoko stawianym wymaganiom.

Zbliżający się Międzynarodowy Dzień Tłumacza jest dobrą okazją do wyrażenia szacunku i uznania dla tej trudnej, odpowiedzialnej i wymagającej pracy tłumaczy.

Często ta praca nie jest wystarczająco doceniana i zauważana, dlatego życzę Wam wytrwałości, cierpliwości, ciekawych i dobrze płatnych zleceń oraz samych solidnych, zadowolonych i wdzięcznych klientów.

Życzę, aby praca była dla Was nieustającą pasją i wyzwaniem oraz źródłem sukcesów, satysfakcji i radości.

Wierzę, że już niedługo osiągnięty zostanie postulat wszystkich tłumaczy przysięgłych i Ministerstwo Sprawiedliwości poprawi warunki pracy i podwyższy stawki wynagrodzeń.

Na koniec pragnę zauważyć również, że autorami artykułów w naszych biuletynach są oczywiście tłumacze, chcący podzielić się swoją fachową, specjalistyczną wiedzą. Dziękuję Wam za otwartość, chęć współpracy i poświęcony czas. Przypominam, że LST jest otwarte i zaprasza do publikacji na łamach naszego Biuletynu.

Życzę przyjemnej lektury ☺

Irmina Daniłowska

Prezes Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy





Biuletyn LST 1(5)/2019

www.lst-lublin.org.pl

Spis treści

3]

dr Agnieszka Flor-Górecka

Dlaczego niderlandzki język prawniczy i prawny w Belgii różni się od niderlandzkiego języka prawniczego i prawnego w Holandii?

5]

Magdalena Solak-Michałkiewicz

Przegląd i charakterystyka dokumentów przekładanych w celu wykazania istnienia i zasad reprezentacji w spółkach polskich, brytyjskich i amerykańskich

9]

dr hab. Artur D. Kubacki, prof. UP

Zmodyfikowane kryteria oceny egzaminu na tłumacza przysięgłego w Polsce

11]

Oferta szkoleń LST

Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy (LST) w liczbach:

73 członków

17 współpracujących ekspertów

82 zorganizowanych szkoleń

1239 przeszkolonych tłumaczy

dr Agnieszka Flor-Górecka

Dlaczego niderlandzki język prawniczy i prawny w Belgii różni się od niderlandzkiego języka prawniczego i prawnego w Holandii?

W związku z coraz intensywniejszymi kontaktami między krajami UE rośnie zapotrzebowanie na tłumaczenia tekstów prawniczych. Nie chodzi tutaj tylko o tłumaczenie traktatów, porozumień, aktów założycielskich, ale często również o tłumaczenie przepisów prawa krajowego, które są stosowane w kontekście różnego rodzaju postępowań lub służą jako podstawa do tworzenia nowych standardów prawnych w innym państwie. Ze względu na swoją specyfikę, ten rodzaj tłumaczenia wymaga specjalistycznego przygotowania tłumaczy, od których oczekuje się zwłaszcza: wysokiego poziomu kompetencji twardych, kompetencji zawodowych ukierunkowanych na znajomość systemu prawnego krajów wyjściowych i docelowych, kompetencji językowych, kompetencji tłumaczeniowych.

Tłumacz musi zatem dokładnie znać cechy stylistyczne tych tekstów i być w stanie zastosować typowe elementy tworzące tekst w obu językach. Tłumaczenie prawnicze i prawne dotyczy nie tylko przeformułowania tekstu z języka źródłowego na język docelowy, ale przede wszystkim przeniesienia tekstu z jednego systemu prawnego do drugiego. Należy również respektować styl języka prawniczego bądź prawnego drugiego systemu. Z powodu różnych konwencji tekstowo-normatywnych w niderlandzkim języku prawniczym i prawnym sytuacja staje się jeszcze bardziej skomplikowana, ponieważ pięć różnych systemów prawnych posługuje się tym językiem: Aruba, Belgia, Holandia, Antyle Holenderskie i Surinam.

W tym tekście przyjrzymy się tłumaczeniom na język niderlandzki w Holandii i przede wszystkim w Belgii.

Różnice w słownictwie i składni niderlandzkich i belgijskich (flamandzkich) tekstów prawniczych i prawnych można wyjaśnić na podstawie rozwoju historycznego. Pochodzenie i rozwój niderlandzkiego języka prawniczego i prawnego w Belgii są specyficzne pod wieloma względami. Należy podkreślić, że ten „język” istnieje dopiero od nieco ponad 100 lat i że rozwinął się dopiero po drugiej wojnie światowej. Do tego czasu językiem używanym przez prawników w Belgii był język francuski. Również w Holandii istniał silny wpływ języka francuskiego w tamtym czasie i jest to widoczne do dziś. Jednakże wpływ ten miał inny skutek w Holandii. Mimo że niderlandzki język prawniczy i prawny rozwijał się również na tle francuskiego, zwłaszcza po wprowadzeniu ustawodawstwa napoleońskiego na początku XIX wieku, później mógł rozwijać się samodzielnie. W rezultacie niderlandzki język prawniczy i prawny używany w Holandii zawiera wiele zapożyczeń z języka francuskiego - nawet więcej niż niderlandzki język prawniczy i prawny w Belgii - ale jest znacznie mniej kalek z języka francuskiego, a składnia jest czysto niderlandzka. Z tego powodu Holandia używa takich określeń, jak *rekwirant* [wnoszący odwołanie] lub *gelaedeerde* [poszkodowany], podczas gdy Belgowie w tym celu posługują się określeniami *eiser* [powód] i *benadeelde* [poszkodowany]. Jednak w Holandii nigdy nie napotkamy sformułowania tego typu: *het besluit dat ik de eer heb u voor te leggen* - [decyzję, którą mam zaszczyt pani/panu/państwu przedstawić] - *l'arrêt que j'ai l'honneur de vous presenter*. Podobne konstrukcje są powszechne w dwujęzycznych tekstach belgijskich.

Zastąpienie języka francuskiego językiem niderlandzkim w belgijskim języku prawniczym i prawnym nastąpiło wyjątkowo późno. W latach 1830-1898 orzecznictwo w Belgii odbywało się, co do zasady, wyłącznie w języku francuskim. Na podstawie wolności językowej zapisanej w konstytucji belgijskiej rząd belgijski wybrał język francuski jako język urzędowy. Począwszy od 1845 r. tłumaczenia niderlandzkie tekstów prawniczych i prawnych były okazjonalnie publikowane, ale ponieważ nie były one publikowane w *Staatsblad* [Dziennik Urzędowy], nie miały tej samej mocy prawnej. Zmiana nastąpiła dopiero po wprowadzeniu w 1898 r. tzw. ustawy o równości. Od tego momentu każdy tekst ustawodawczy w dwóch językach urzędowych był publikowany w *Staatsblad* i posiadał taką samą moc prawną. Nie oznaczało to jednak, że tłumaczenia wszystkich kodeksów na język niderlandzki były natychmiast dostępne – duże kodeksy powstały w XIX wieku i wersja niderlandzka nie była dostępna. W 1923 r. rząd belgijski powołał



dr Agnieszka Flor-Górecka

Wiceprezes Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy i członek Rady Fundacji Freeling. Tłumacz przysięgły języka niemieckiego i niderlandzkiego.

Jako asystent w Katedrze Literatury i Języka Niderlandzkiego specjalizuje się w językoznawstwie porównawczym niderlandzko-polskim.

komisję ds. tłumaczenia kodeksów. Prowadził ją profesor Leuven Emile van Dievoet. Ten ogromny projekt tłumaczeniowy rozpoczął się bardzo powoli, a później całkowicie wygaś z powodu wybuchu II wojny światowej. Po wojnie komisja została przywrócona. Jej celem nie było już tylko tłumaczenie, ale także stworzenie jednakowej niderlandzkiej wersji ustawodawstwa belgijskiego. Utworzenie niderlandzkiego języka prawniczego i prawnego w Belgii wynika głównie z wysokiej jakości pracy komisji. Terminologia i sformułowania wybrane przez komisję miały stać się podstawą dla wszystkich pochodnych tekstów legislacyjnych.

Znaczenie projektu komisji, który został później wsparty przez Centrale Commissie voor Rechts- en Bestuursaal [Centralną Komisję Języka Prawa i Administracji], jest ogromne. Jednocześnie działalność komisji w latach 50. i 60. unaocznia, jak młody jest oficjalny niderlandzki język prawniczy i prawny w Belgii. Dopiero w 1967 r. została skodyfikowana oficjalna niderlandzka wersja konstytucji w Belgii, a niektóre bardzo stare teksty legislacyjne nie zostały jeszcze przetłumaczone. Jednym z celów komisji było zachowanie jak największej spójności z terminologią stosowaną w Holandii i zastąpienie słów obcego pochodzenia (tzw. barbaryzmów) nową nomenklaturą niderlandzką. Ta niezwykle purystyczna polityka językowa wyjaśnia, dlaczego zwykłe niderlandzkie terminy prawne zostały zastąpione nowymi (innymi niż w Holandii) terminami w Belgii.

Patrz tabela 1.

Holandia	Belgia
<i>Enquête</i>	<i>Onderzoek</i>
<i>Dispensatie</i>	<i>Vrijstelling</i>
<i>Gratie</i>	<i>Genade</i>
<i>Privilegie</i>	<i>Voorrecht</i>

Jednak te neologizmy przeważnie nie zostały przeniesione na język polski. Za przykład niech posłuży nam komiczna wersja niderlandzkiego terminu prawnego, składająca się z francuskiej formy zapożyczenia – *getuige à décharge* [świadek obrony], który został przetłumaczony w Belgii na *getuige ter ontlasting* [świadek do wypróżnienia].

Dopiero w 1935 r. sytuacja językowa w Belgii została oficjalnie określona w tzw. Ustawie Marcka, która określała warunki używania języków w sądownictwie. Wszystkie wymienione czynniki, wraz z późnym „zniderlandyzowaniem” uniwersytetu w Leuven (1968 r.) z najbardziej znanym wydziałem prawa w Belgii, przyczyniły się do tego, że belgijscy prawnicy od dawna zachowują język prawniczy i prawny silnie zabarwiony francuszczyzną. W przypadku starszych adwokatów w Belgii znajdujemy nawet w dzisiejszej korespondencji pomiędzy kolegami zwrot *cher confrères*, podczas gdy reszta listu jest napisana w języku niderlandzkim.

Tekst opracowany na podstawie:

Rechtstaallandschap.

Intralinguale vertaling van juridische terminologie bij de didactisering van juridische vertaling

Pavčina Knap-Dlouhá

Palacký Universiteit Olomouc

Marketa Škrantová

Comenius Universiteit Bratislava

Praagse perspectieven 5 (2008) Handelingen van het Regionaal Colloquium Neerlandicum van Midden-Europa aan de Karelsuniversiteit te Praag (str. 79–89)

Magdalena Solak-Michałkiewicz

Przegląd i charakterystyka dokumentów przekładanych w celu wykazania istnienia i zasad reprezentacji w spółkach polskich, brytyjskich i amerykańskich

Bylaws, Incumbency Certificate, Certificate of Good Standing ... Jakie to dokumenty, dla kogo i dlaczego je tłumaczymy?

Jeden z rodzajów dokumentów przedkładanych do tłumaczenia stanowią dokumenty służące **wykazaniu istnienia danej spółki**, jej wiarygodności, tożsamości wspólników lub akcjonariuszy, a także bardzo często zasad **reprezentacji obowiązujących w danej spółce**, a ściślej rzecz biorąc tego, czy osoba, która podpisała dany dokument w imieniu spółki rzeczywiście jest do tego umocowana.

Typowym przykładem powyższego jest sytuacja udzielenia pełnomocnictwa adwokatowi w imieniu danej spółki. Aby adwokat ten mógł rzeczywiście podjąć czynności na rzecz tejże spółki, trzeba wykazać, na podstawie określonych dokumentów, że osoba, która stosowne pełnomocnictwo podpisała w imieniu spółki, była do tego umocowana. Oczywiście, dokumenty wykazujące powyższe będą różne w zależności od tego, skąd pochodzi dana spółka. Dokumentami tymi mogą być wyciągi z różnych rejestrów spółek czy różne wewnętrzne dokumenty spółek. Wracając do przykładu pełnomocnictwa, jeżeli takiego pełnomocnictwa **polskiemu adwokatowi udzieliła spółka zagraniczna**, w określonych przypadkach niezbędne będzie przetłumaczenie na język polski nie tylko samego pełnomocnictwa, jeśli nie jest ono dwujęzyczne, co w praktyce dość często się zdarza, ale także dokumentów potwierdzających umocowanie do jego podpisania w imieniu spółki.

W niniejszym artykule krótko przyjrzymy się temu, **jakie dokumenty trafiają do tłumacza** w związku z procesem wykazywania powyższego w przypadku **spółek polskich, brytyjskich i amerykańskich**.

W przypadku **spółek polskich**, podstawowym źródłem informacji o zasadach reprezentacji spółek (z wyjątkiem spółki cywilnej) jest **Kodeks spółek handlowych**, który pozostawia spółkom pewien zakres swobodnych szczegółowych uregulowań w umowie czy też statucie spółki. W przypadku spółek polskich dostęp do informacji na temat zasad reprezentacji nie stanowi większego problemu. Osoba zainteresowana pobiera wyciąg z **rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego**. Dane dotyczące poszczególnych przedsiębiorców umieszcza się w **sześciu działach** rejestru przedsiębiorców, przy czym w dziale pierwszym znajdują się takie informacje jak *nazwa lub firma, pod którą działa podmiot, oznaczenie jego formy prawnej, jego siedziba i adres, jeżeli podmiot wpisany do rejestru przedsiębiorców posiada oddziały – także ich siedziby i adresy, itp.* W dziale drugim, z kolei, znajdują się, między innymi, informacje o organie uprawnionym do reprezentowania podmiotu oraz osobach wchodzących w jego skład wraz ze wskazaniem sposobu reprezentacji. Naturalnie, w spółkach osobowych nie ma takiego organu, ale dostępne są informacje o wspólnikach uprawnionych do reprezentowania spółki, a także o sposobie jej reprezentacji. Znajduje się tam również oznaczenie organów nadzoru wraz z ich składem osobowym, dane dotyczące prokurentów oraz rodzaju prokury, itp. Tym samym tłumacz otrzymuje do przetłumaczenia wyciąg z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, który stanowi swoisty zbiór informacji niezbędnych do celów wskazanych na wstępie tego artykułu.

W przypadku **spółek brytyjskich**, ogólne informacje o reprezentacji znajdują się w **Companies Act 2006**.¹

- 40 Power of directors to bind the company
- (1) In favour of a person dealing with a company in good faith, the power of the directors to bind the company, or authorise others to do so, is deemed to be free of any limitation under the company's constitution.



Magdalena Solak-Michałkiewicz

Tłumaczka przysięgła języka angielskiego (TP89/13), a także tłumaczka języka włoskiego od 2008 roku. Prowadzi również działalność szkoleniową w zakresie legal English i tłumaczeń prawnych. W codziennej pracy zajmuje się bieżącą obsługą warszawskich kancelarii prawnych w zakresie tłumaczeń ustnych i pisemnych. Absolwentka filologii angielskiej i włoskiej na Uniwersytecie Warszawskim, studium podyplomowego kształcącego tłumaczy.

¹ Dotyczy to spółek typu companies. Partnerships podlegają odrębnym regulacjom.

- 44 Execution of documents
 - (1) Under the law of England and Wales or Northern Ireland a document is executed by a company—
 - (a) by the affixing of its common seal, or
 - (b) by signature in accordance with the following provisions.
 - (2) A document is validly executed by a company if it is signed on behalf of the company —
 - (a) by two authorised signatories, or
 - (b) by a director of the company in the presence of a witness who attests the signature.
 - (3) The following are “authorised signatories” for the purposes of subsection (2)—
 - (a) every director of the company, and
 - (b) in the case of a private company with a secretary or a public company, the secretary (or any joint secretary) of the company.

Z powyższego wynika, że do złożenia podpisu pod dokumentem w imieniu spółki upoważnionych jest dwóch **authorized signatories** (upoważnionych sygnatariuszy) lub **dyrektor** (członek rady dyrektorów) spółki w obecności świadka poświadczającego podpis, przy czym takim upoważnionym sygnatariuszem będzie każdy członek rady dyrektorów, a w przypadku private company z sekretarzem lub public company, te uregulowania przewidują uprawnienia sekretarza.

Podobnie jak w przypadku polskich spółek, bardziej szczegółowe informacje dostępne są w dodatkowych dokumentach, tj. w **articles** (*Articles of Association*, dokument założycielski) i uchwałach rady dyrektorów spółki, czyli **board resolutions**.

Organem prowadzącym rejestrację spółek brytyjskich jest Companies House. Przy swojej pierwszej rejestracji spółka ma obowiązek zgłosić do Companies House: **Articles of Association** (o ile nie są to tzw. *Model Articles* bez żadnych zmian, co raczej nie zdarza się często). Ponadto, spółka zobowiązana jest podać szczegóły dotyczące sekretarza spółki, rady dyrektorów spółki (imię i nazwisko, datę urodzenia, narodowość dyrektorów itp.). Kolejnym obowiązkiem jest konieczność aktualizowania wszelkich zmian w zakresie **nominacji dyrektora** (do czego służy formularz AP01), **nominacji sekretarza spółki** (formularz AP03), **szczegółów dotyczących dyrektora** (formularz CH01), czy też **usunięcia dyrektora** (TM01).

Informacje zarejestrowane przez daną spółkę w Companies House są dostępne publicznie, każdy może je przejrzeć, a nawet zapoznać się z Articles of Association wybranych spółek, do którego to dokumentu również można dotrzeć za pomocą serwisu Companies House dostępnego online, co może stanowić dobre źródło materiałów do samokształcenia tłumaczy.

Naturalną konsekwencją powyższego jest konieczność przetłumaczenia wyciągów pobranych z Companies House w sytuacji, gdy wspomniany polski adwokat chciałby reprezentować brytyjską spółkę np. przed polskim sądem. Jednak poza wyciągami z Companies House i wyżej wskazanymi formularzami, nam tłumaczom zdarza się niekiedy również otrzymywać dodatkowe dokumenty do przetłumaczenia w powyżej wskazanych celach.

Są to dokumenty od Sekretarza Spółki, wystawione przez brytyjski urząd ds. Rejestracji spółek lub przez notariusza.

Certificate of Incumbency	(również występujący pod nazwą Incumbency Certificate, Officer Certificate, Secretary Certificate, or Register of Directors) jest to dokument, często poświadczony notarialnie, wydany przez sekretarza spółki, który wymienia osoby uprawnione do reprezentacji spółki, a także ich stanowiska w organizacji. Potwierdza się w nim, którzy członkowie kierownictwa spółki mogą składać podpis w jej imieniu, w ten sposób gwarantując, że dana osoba jest, zgodnie z prawem, uprawniona do zawierania umów w imieniu spółki.
Good standing certificate	jest zaświadczeniem wydawanym przez Companies House , które potwierdza szczegóły dostępne w rejestrze spółek na chwilę jego wystawiania. Certificate of Good Standing potwierdza, że spółka nadal istnieje od momentu jej założenia i że na chwilę wystawienia tego dokumentu nie są podejmowane żadne czynności, mające na celu jej wykreślenie z rejestru. W dokumencie tym ujęte są następujące informacje: nazwa i numer spółki, data rejestracji spółki, oświadczenie o tym, że istnieje ona w sposób nieprzerwany od czasu jej założenia, wspomniane oświadczenie, że nie są podejmowane żadne czynności, mające na celu jej wykreślenie z rejestru, szczegóły dotyczące likwidacji, upadłości itp. Brak tu jednak konkretnego wskazania odnośnie do reprezentacji.
Poświadczenie notarialne	I DO HEREBY CERTIFY AND ATTEST: <i>THAT the hereunto annexed Power of Attorney has been signed and executed for and on behalf of (name of the company) by (name and surname), whose personal identity I, the Notary, attest, the (position within the company) and duly authorised representative of the said Company;</i> <i>THAT the said (name of the company) is a Company duly incorporated and existing under the laws of, is registered at the Companies Registration Office under N°. [...] and has its Registered Office at [...];</i> <i>AND THAT the said Power of Attorney being so signed, is binding on the said Company in accordance with the relevant provisions of law,</i> <i>IN TESTIMONY WHEREOF I have hereunto set my hand and affixed my Seal, this [...] day of April in the year Two thousand and fourteen.</i>

Sytuacja jest nieco bardziej skomplikowana w przypadku **spółek amerykańskich**, gdyż te podlegają uregulowaniom prawa stanowego, podczas gdy prawo federalne narzuca jedynie minimalne standardy. W niniejszym artykule przeanalizujemy sytuację dotyczącą spółek w stanie **Delaware**, gdyż z dokumentami spółek z tego właśnie stanu my tłumacze dość często, jeśli nie najczęściej, się spotykamy.

Zbiór przepisów dotyczących spółek w stanie Delaware to **Delaware General Corporation Law** („DGCL”). Tam odnajdziemy tylko bardzo ogólne informacje na temat reprezentacji spółek.

Na próżno szukać w stanie Delaware rejestru, który zawierałby powszechnie dostępne takie bogactwo informacji jak polski rejestr przedsiębiorców

Krajowego Rejestru Sądowego.² Na oficjalnej stronie internetowej tego stanu pod adresem <https://icis.corp.delaware.gov/Ecorp/EntitySearch/NameSearch.aspx>, owszem, dostępny jest rejestr spółek, który umożliwia jedynie wyszukiwanie spółki według kryteriów jej nazwy i numeru rejestracyjnego. Rejestr ten zawiera jednak tylko najbardziej podstawowe informacje na temat formy prawnej poszukiwanej spółki, daty jej rejestracji oraz adresu agenta rejestrowego spółki. Brak jest tam wzmianki o zasadach reprezentacji czy konkretnych nazwisk osób do niej upoważnionych.

W gruncie rzeczy, nie ma jednego dokumentu, który wskazywałby zasady reprezentacji danej spółki. Dlatego w celu ustalenia takich zasad, niezbędny jest cały zestaw dokumentów, który przedstawia poniższa tabela.

Certificate of incorporation	– dokument ten możliwy jest do uzyskania w rejestrze Delaware dla spółek typu Corporation; – podaje m.in. nazwę, siedzibę spółki oraz informacje, że Board of Directors jest organem upoważnionym do wprowadzania zmian w przepisach wewnętrznych spółki.
Bylaws	– bylaws to dokument wewnętrzny spółki, określający zasady działania spółki, w szczególności dotyczące zgromadzeń, głosowania, odpowiedzialności czy liczby członków Rady Dyrektorów oraz uprawnienia Rady Dyrektorów, włącznie z reprezentacją; – najczęściej wskazuje się w nim, że do działania w imieniu spółki umocowany jest Przewodniczący Rady Dyrektorów oraz CEO (Chief Executive Officer), czasem dyrektorzy.
Resolutions	– są to uchwały Rady Dyrektorów podejmowane w dowolnej sprawie, również w sprawach dotyczących tego, kto może wykonać daną czynność czy złożyć podpis w imieniu spółki, np. podpis pod pełnomocnictwem.

Naturalnie, **bylaws** i **resolutions** nie są publicznie dostępnymi dokumentami. Dlatego zwykle uzyskuje się je od spółki, a ściślej od jej Sekretarza, w postaci tak zwanego **Secretary's Certificate** lub **Incumbency Certificate**³.

Secretary's Certificate oraz Incumbency Certificate często towarzyszy oficjalny dokument wystawiony tym razem nie przez Sekretarza spółki, a przez samego Sekretarza Stanu Delaware, który nazywa się **Certificate of Good Standing**⁴.

Dokumenty, które potwierdzają umocowanie do reprezentacji spółki	
Secretary's Certificate	- W <i>secretary's certificate</i> sekretarz spółki załącza <i>certificate of incorporation, bylaws, resolutions</i> , czyli kopie uchwał upoważniających do danej czynności oraz podaje szczegóły osób uprawnionych do reprezentacji spółki.
Incumbency Certificate	Dokument ten wystawiony przez sekretarza spółki zawiera wzory podpisów członków kierownictwa spółki [<i>officers</i>] i dyrektorów spółki.
dokumenty urzędowe	
Good Standing Certificate	W <i>good standing certificate</i> , Sekretarz Stanu Delaware potwierdza fakt istnienia spółki oraz jej prawidłowe funkcjonowanie . Jest to jedyny urzędowy dokument, który potwierdza istnienie spółki. Brak jest w nim informacji na temat zasad reprezentacji spółki.

Aby potwierdzić fakt istnienia spółki w stanie Delaware oraz umocowania organów do jej reprezentacji nie wystarczy, jak w przypadku polskich spółek, wyciąg z rejestru przedsiębiorców, gdyż wyciąg z rejestru prowadzonego dla tych spółek zawiera niewiele informacji. Potrzebny jest *good standing certificate* razem z *secretary's certificate* (z dołączonymi *certificate of incorporation, bylaws, resolutions*) lub *incumbency certificate*.

Podsumowanie

Poniższa tabela zawiera podsumowanie niniejszego artykułu.

Na zakończenie warto się zastanowić, dlaczego informacje dostępne w zasadzie na wyciągnięcie ręki w przypadku spółek polskich, są tak trudno dostępne dla spółek amerykańskich, a potrzeba ich zdobycia może niekiedy wzbudzać zdumienie po stronie kontrahenta amerykańskiego. Odpowiedzi na to pytanie udziela Tytus

² Poza Massachusetts oraz Luizjaną, które są stanami, w których obowiązuje system prawa kontynentalnego, nie obowiązują rejestry spółek.

³ *Incumbency certificate* może także wystawić agent rejestrowy spółki [registered agent], w którym to dokumencie potwierdzi on nazwę spółki, datę i numer jej rejestracji, numer rejestracji, adres spółki oraz kto jest członkiem kierownictwa spółki.

⁴ W przypadku spółek brytyjskich dokument ten wystawiał urząd rejestracyjny, the Companies House.

Cytowski w artykule "Zasady reprezentacji spółek w stanie Delaware", wskazując na zasadę *ultra vires*, która w przypadku spółek w stanie Delaware brzmi następująco:

Delaware DGCL

§ 124 *Effect of lack of corporate capacity or power; ultra vires.*

No act of a corporation and no conveyance or transfer of real or personal property to or by a corporation shall be invalid by reason of the fact that the corporation was without capacity or power to do such act or to make or receive such conveyance or transfer [...]

Zgodnie z przytoczoną wyżej zasadą *ultra vires*, ważność czynności prawnej nie zależy od tego czy organ danego podmiotu lub osoba uprawniona jest umocowana czy też nie jest umocowana do dokonania danej czynności prawnej, co w zasadzie oznacza domniemanie, że każdy dokument podpisany w imieniu spółki jest dla niej wiążący. Innymi słowy, w przypadku spółek amerykańskich w stanie Delaware, zgodnie z zasadą *ultra vires*, domniemywa się, że czynności osób nieuprawnionych działających na rzecz spółki, są ważne, a unieważnienie takich czynności wymaga obalenia takiego domniemania.

Spółki polskie	Spółki brytyjskie	Spółki amerykańskie (stan Delaware)
Źródła informacji o reprezentacji spółki	Źródła informacji o reprezentacji	Informacje o reprezentacji spółki oficjalnie dostępne w stanie Delaware
- Informacje dla każdego rodzaju spółki (z wyjątkiem s.c.) podaje Kodeks spółek handlowych. - Dalsze szczegółowe uregulowania zawiera umowa/statut spółki. - Informacje w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego: w dziale drugim rejestru przedsiębiorców wpisuje się m.in. oznaczenie organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu oraz osób wchodzących w jego skład, ze wskazaniem sposobu reprezentacji, a w przypadku gdy w spółkach osobowych nie ma takiego organu - wskazanie wspólników uprawnionych do reprezentowania spółki, a także sposobu reprezentacji.	- Ogólne informacje o reprezentacji w Companies Act 2006. - Bardziej szczegółowe informacje dostępne są w <i>articles</i> i <i>board resolutions</i>. - Companies House: - Przy pierwszej rejestracji spółka ma obowiązek zgłosić do Companies House: - Articles of association, - szczegóły dotyczące sekretarza spółki, - szczegóły dotyczące dyrektorów. - Spółka ponadto ma obowiązek zgłaszać wszelkie zmiany w zakresie: - nominacji dyrektora (AP01), - nominacji sekretarza (AP03), - zmiany danych dotyczących dyrektorów (e.g. adres) (CH01), - usunięcia dyrektora (TM01). - Dodatkowe dokumenty można uzyskać od Sekretarza Spółki: Certificate of Incumbency. - Good standing certificate wystawiany przez Companies House.	- Ogólne informacje o reprezentacji w DGCL, DGCL odsyła do bylaws and board resolution w zakresie dalszych szczegółowych uregulowań. - Na stronie internetowej stanu Delaware/ Department of State:/Division of Corporations możliwe jest wyszukanie spółki po jej nazwie lub numerze rejestracyjnym. Po odnalezieniu możemy ustalić formę prawną, datę rejestracji oraz adres agenta rejestracyjnego spółki. - Certificate of Incorporation zawiera m.in. postanowienie, w którym stwierdza się, że Rada Dyrektorów (Boards of Directors) jest organem upoważnionym do modyfikacji przepisów wewnętrznych w spółce. Brak jest jednak informacji o reprezentacji. - Zasady reprezentacji spółki znaleźć można w różnych wewnętrznych dokumentach: <i>certificate of incorporation</i>, <i>bylaws</i> oraz uchwałach spółki. - Można też uzyskać dodatkowe dokumenty: - Incumbency certificate: od sekretarza spółki lub agenta rejestrowego - Secretary's certificate (z załączonymi kopiami certificate of incorporation, bylaws and board resolutions) - Certificate of Good Standing od Sekretarza Stanu.

Literatura:

Źródła internetowe:

<https://miedzynarodoweprawohandlowe.wordpress.com/2017/09/22/zasady-reprezentacji-spolek-w-stanie-delaware/>

<https://www.rp.pl/Firma/306089999-Jak-mozna-ustalic-wiarygodnosc-amerykanskiego-kontra-henta.html>

<https://brodies.com/blog/corporate/execution-documents-companies-english-law/>

[http://www.citysolicitors.org.uk/attachments/article/121/20110805-Checking-Constitutional-Documents-\(on-letterhead\)-.pdf](http://www.citysolicitors.org.uk/attachments/article/121/20110805-Checking-Constitutional-Documents-(on-letterhead)-.pdf)

Słowniki:

Black's Law Dictionary Ninth Edition Bryan A. Garner, West Publishing Co. 2004

Garner's dictionary of legal usage Bryan A. Garner Third Edition Oxford University Press 2011

Akty prawne:

Kodeks spółek handlowych

Ustawy z dnia 10 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym

Companies Act 2006 <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents>

Delaware General Corporation Law („DGCL”) <http://delcode.delaware.gov/title8/c001/>

dr hab. Artur D. Kubacki, prof. UP

Zmodyfikowane kryteria oceny egzaminu na tłumacza przysięgłego w Polsce

Dnia 30 października 2018 r. Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro wydał rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzenia egzaminu na tłumacza przysięgłego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2138). Pierwotne rozporządzenie z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzenia egzaminu na tłumacza przysięgłego (Dz.U. z 2005 r. nr 15 poz. 129) obowiązywało od dnia 27 stycznia 2005 r. i nie było dotychczas nowelizowane. Omawiana nowela rozporządzenia weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, a powstała głównie dzięki staraniom członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego oraz pracom Zespołu do Przeglądu i Oceny Funkcjonowania Ustawy o Zawodzie Tłumacza Przysięgłego¹.

W aktualnie obowiązującym przepisie wykonawczym do ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego zmianie uległy przede wszystkim kryteria oceny egzaminu na tłumacza przysięgłego. Ponadto ustawodawca rozszerzył i doprecyzował zakres pomocy, z których egzaminowany może skorzystać podczas egzaminu pisemnego.

Obecne rozporządzenie stanowi, że w trakcie części pisemnej egzaminu kandydat może korzystać z przyniesionych przez siebie słowników, glosariuszy, leksykonów i encyklopedii w postaci papierowej², natomiast w trakcie części ustnej egzaminu kandydat nie może korzystać z żadnych materiałów pomocniczych. Wszelkie wątpliwości w zakresie dopuszczenia materiałów pomocniczych rozstrzyga zespół egzaminacyjny.

Zakres tematyczny oraz liczba tekstów do tłumaczenia nie uległy zmianie. Przypomnijmy, że część pisemna egzaminu polega na tłumaczeniu czterech tekstów: dwóch z języka polskiego na język obcy, w tym jednego, który jest pismem sądowym, urzędowym lub tekstem prawniczym, oraz dwóch z języka obcego na język polski, w tym jednego, który jest pismem sądowym, urzędowym lub tekstem prawniczym. Niestety, ustawodawca nadal nie zechciał zmienić nieprecyzyjnego i niezgodnego z literaturą prawniczą wyliczenia rodzajów pism w wydanym rozporządzeniu, a przecież pisma sądowe – jak zauważają sami prawnicy³ – są z definicji tekstami prawniczymi. Co więcej, także pisma urzędowe są w przeważającej części tekstami prawniczymi lub tekstami często zawierającymi terminologię prawniczą.

Natomiast na egzaminie ustnym kandydat wykonuje łącznie cztery tłumaczenia: dwa techniką *a vista* oraz dwa techniką konsekwentną. Teksty do tłumaczenia *a vista* są wręczane kandydatowi bezpośrednio przed tłumaczeniem, przy czym kandydat otrzymuje po dwie minuty na przeczytanie każdego z tych tekstów przed rozpoczęciem przekładu. Dodać należy, że tłumaczenie *a vista* odbywa się wyłącznie z języka obcego na język polski, natomiast tłumaczenie konsekwentne wyłącznie z języka polskiego na język obcy, co – moim zdaniem – nie odpowiada typowym realiom wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce⁴. W przypadkach obu rodzajów tłumaczeń jeden z tekstów do tłumaczenia ust-



**Prof. nadzw. dr hab.
Artur Dariusz Kubacki**

Kierownik Katedry Językoznawstwa Niemieckiego Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie oraz czynny tłumacz przysięgły języka niemieckiego od 1998 r. Autor lub współautor 11 książek, a także ponad 100 artykułów i recenzji z dziedziny przekładu specjalistycznego oraz jego dydaktyki, ze szczególnym uwzględnieniem przekładu terminologii z zakresu prawa i ekonomii. Członek Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych oraz Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego w Ministerstwie Sprawiedliwości. Aktywny działacz na rzecz środowiska tłumaczy przysięgłych.

- 1 Zob. A.D. Kubacki, *Kryteria oceny egzaminu na tłumacza przysięgłego z perspektywy egzaminatora*, [w:] E. Białek, T. Jabłecki, J. Lopuschanskyj (red.), „Orbis Linguarum”, vol. 46, Dresden–Wrocław 2017, s. 469–482 oraz A.D. Kubacki, *Ocena regulacji ustawowych w odniesieniu do zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce. Próba podsumowania*, [w:] „Comparative Legilinguistics. International Journal for Legal Communication”, vol. 35, Poznań 2018, s. 7–37; J. Gościński, *Źródła niepowodzeń na egzaminie na tłumacza przysięgłego z perspektywy egzaminatora*, [w:] „Rocznik Przekładoznawczy. Studia nad teorią, praktyką i dydaktyką przekładu”, nr 13, Toruń 2018, s. 47–65.
- 2 Zob. B. Cieślak, *Materiały pomocnicze na egzaminie na tłumacza przysięgłego*, [w:] „Rocznik Przekładoznawczy. Studia nad teorią, praktyką i dydaktyką przekładu”, nr 9, Toruń 2014, s. 89–99.
- 3 B. Cieślak, L. Laska, M. Rojewski, *Egzamin na tłumacza przysięgłego. Komentarz, teksty egzaminacyjne, dokumenty*, 2. wydanie, Warszawa 2014, s. 24.
- 4 Zob. propozycje zmiany kryteriów oceny egzaminu na tłumacza przysięgłego wysuwane przez środowiska tłumaczy i naukowców: A.D. Kubacki, *Ocena regulacji ustawowych w odniesieniu do zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce. Próba podsumowania*, [w:] „Comparative Legilinguistics. International Journal for Legal Communication”, vol. 35, Poznań 2018, s. 7–37.

nego – podobnie jak w części pisemnej – musi być pismem sądowym, urzędowym lub tekstem prawniczym. Egzamin ustny jest utrwalany na dyktafonie, natomiast teksty do tłumaczenia konsekwentnego mogą być odczytywane przez egzaminatora lub przez niego odtwarzane z uprzednio przygotowanego nagrania z przerwą na tłumaczenie.

Jeśli chodzi o kryteria oceny, to zmianie uległy zarówno zasady oceniania egzaminu pisemnego, jak i egzaminu ustnego. Obecnie zarówno po przeprowadzeniu części pisemnej, jak i części ustnej egzaminu zespół egzaminacyjny ustala jego wynik, który stanowi sumę punktów przyznawanych dla każdego z czterech tekstów, osobno w zakresie umiejętności językowych oraz tłumaczeniowych. Rozkład punktów za każdą z tych umiejętności jest równy i wynosi maksymalnie po 25 punktów. Zatem maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania za tłumaczenie jednego tekstu, w którym ocenia się obie umiejętności, wynosi 50 punktów. Na egzaminie pisemnym w odniesieniu do umiejętności językowych przyznaje się do 25 punktów w szczególności za poprawność interpunkcyjną, ortograficzną, gramatyczną, leksykalną (leksyka niespecjalistyczna) i stylistyczną. Natomiast umiejętności tłumaczeniowe obejmują: (1) stronę merytoryczną tłumaczenia, czyli zgodność treści przekazanej w tłumaczeniu z treścią oryginału, (2) stronę terminologiczną tłumaczenia, czyli znajomość terminologii i frazeologii języka specjalistycznego, oraz (3) stronę formalną tłumaczenia, czyli znajomość formalnych zasad wykonywania tłumaczeń poświadczonych. W przypadku egzaminu ustnego nie ocenia się strony formalnej, a w odniesieniu do umiejętności językowych bierze się pod uwagę

poprawność gramatyczną, leksykalną (leksyka niespecjalistyczna), stylistyczną, fonetyczno-intonacyjną, dykcję oraz płynność wypowiedzi.

Jeżeli kandydat popełni błąd powodujący istotne naruszenie sensu tekstu źródłowego, czyli popełni tzw. błąd krytyczny⁵, można obniżyć punktację o nie więcej niż 10 punktów w kategorii umiejętności tłumaczeniowych za każdy taki błąd.

Podsumowując: wprowadzone zmiany jedynie w części wychodzą naprzeciw oczekiwaniom egzaminujących, zwłaszcza tych pochodzących ze środowiska tłumaczy przysięgłych. Cieszy fakt, że kandydaci mogą korzystać z większej palety pomocy tłumaczeniowych (encyklopedie, leksykony), a zwłaszcza – w przypadku języków rzadkich – sporządzanych przez siebie glosariuszy. Natomiast nadal niepokoi fakt, że część ustna egzaminu państwowego na tłumacza przysięgłego nie przystaje w pełni do realiów tego zawodu: wykonując tzw. tłumaczenie środowiskowe (np. na Policji, w sądzie, prokuraturze, notariacie), tłumacz przysięgły zazwyczaj dokonuje przekładu techniką *a vista* w sytuacji odwrotnej niż ta na egzaminie, a więc z języka polskiego na język obcy. Rzadko też zdarza się, aby tłumaczenia konsekwentne odbywały się tylko w jednym kierunku językowym. Mimo głosu środowisk tłumaczy i przekładoznawców Ministerstwo Sprawiedliwości pozostało przy poprzedniej formule egzaminu ustnego na tłumacza. Czy i w jaki sposób zmienione kryteria oceny egzaminu wpłyną na statystykę zdawalności kandydatów ubiegających się o uprawnienia tłumacza certyfikowanego przez państwo pokaże praktyka egzaminacyjna.

5 A.D. Kubacki, *Błąd krytyczny w tłumaczeniach poświadczonych*, [w:] I. Bartoszewicz, A. Małgorzewicz, (red.), *Translationsforschung: Methoden, Ergebnisse, Perspektiven*. „Studia Translatoria”, vol. 5, Wrocław–Dresden 2014, s. 49–58; A.D. Kubacki, *Błąd krytyczny w tłumaczeniach poświadczonych*, [w:] „Biuletyn LST” 4, Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy, Lublin 2018, s. 3–6.

OFERTA SZKOLEŃ

organizowanych przez

Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy

Data	Nazwa szkolenia	Miejsce
PAŹDZIERNIK		
05.10.2019	Warsztaty tłumaczeniowe z zakresu sprawozdań i dokumentów finansowych i rachunkowych – sekcja j. niemieckiego Prowadzący: prof. UP dr hab. Artur Dariusz Kubacki	Lublin
12.10.2019	Tłumaczenie dokumentów finansowych w języku polskim i francuskim Prowadząca: Dorota Bruś	Kraków
26.10.2019	Spółki polskie, brytyjskie i amerykańskie w ujęciu porównawczym. Przegląd wybranych zagadnień Prowadząca: Magdalena Solak-Michałkiewicz	Lublin
26, 27.10.2019	Szkolenie medyczne z zakresu ortopedii – sekcja j. włoskiego Prowadząca: Karolina Adamczyk	Lublin
LISTOPAD/GRUDZIEŃ		
30.11-01.12.2019	Szkolenie medyczne z zakresu ortopedii Prowadzące: sekcja angielska – dr Ewa Kościatkowska-Okońska sekcja francuska – dr Natalia Likus	Lublin
2020 r.		
18.01–16.05.2020	Intensywny kurs tłumaczeń prawniczych pisemnych i ustnych Prowadzące: sekcja angielska – Magdalena Solak-Michałkiewicz sekcja ukraińska – dr Olga Krokowska	Lublin
18.01–16.05.2020	Intensywny kurs tłumaczeń prawniczych – sekcja włoska Prowadzący: mec. Roberto Privitera	Lublin
25-26.04.2020	Kongres Tłumaczy pod hasłem: „Profesjonalny tłumacz – świadomy klient” (program wydarzenia w przygotowaniu)	Lublin

Szczegółowe informacje o szkoleniach: www.lst-lublin.org.pl/szkolenia/aktualne